

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Husbanken
Postboks 1404
8002 Bodø

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1367-

22. 12.2016

Tildelingsbrev 2017 fra Helse- og omsorgsdepartementet til Husbanken -

I dette tildelingsbrevet stiller Helse- og omsorgsdepartementet til disposisjon bevilgninger for Husbanken, og følger opp vedtak og forutsetninger som Stortinget har gitt for 2017 for kap. 761, post 63 Investeringstilskudd og post 64 Kompensasjon for renter og avdrag. Departementet forutsetter at Husbanken har rutiner som sikrer at årlige utbetalinger er i samsvar med tildelte midler.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

Post 63 Investeringstilskudd

Investeringstilskuddet for 2017 skal stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse.

Tilsagnsrammen for 2017 er på 2 972 mill. kroner tilsvarende om lag 1800 heldøgns omsorgsplasser. Til å dekke utbetaling av tidligere gitte tilsagn om tilskudd, samt tilsagn om tilskudd som blir gitt i 2017 og som kommer til utbetaling i 2017, har Stortinget vedtatt en bevilgning på 3 298,1 mill. kroner i 2017. Tilsagnsfullmakten for 2017 er på 8 740,1 mill. kroner.

Tilskuddsutmålingen beregnes fra anleggskostnader per plass inntil et kostnadstak gitt ved en maksimal godkjent anleggskostnad. Anleggskostnader per plass over kostnadstaket støttes dermed ikke, og anleggskostnader per plass under kostnadstaket gir lavere tilskuddsutmåling. Tilskuddsandeler er henholdsvis 45 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad for plass i

Postadresse

Besøksadresse

Telefon*

Saksbehandler

22 24 90 90

Anne-Cathrine Haug

Org no.

Jørgensen

postmottak@hod.dep.no

www.hod.dep.no

983 887 406

omsorgsbolig og 55 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad for plass i sykehjem. Fremskaffelse av fellesareal i tilknytning til eksisterende omsorgsboliger for å oppnå heldøgntjeneste, og lokaler for dagaktivitetstilbud kan støttes med inntil 55 pst. av maksimalgodkjent anleggskostnad. Det er en forutsetning at dagaktivitetstilbudet omfatter beboere i omsorgsboligene, men tilbudet kan også benyttes av andre som har et slikt behov. Maksimal godkjent anleggskostnad og tilskuddssatser for 2017:

Tilskuddssatser per plass i 2017 (tusen kroner)	Pressområde-kommuner	Andre kommuner
Plass i sykehjem, 55 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	1 980	1 730
Plass i omsorgsbolig, 45 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	1 620	1 415
Gjennomsnittlig tilskuddssats per boenhet, 50 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	1 800	1 573
Maksimal godkjent anleggskostnad per enhet	3 596	3 144

Følgende kommuner defineres som pressområdekommuner i tilskuddsordningen: Oslo, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker, Lørenskog, Skedsmo, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Sola, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Det legges til grunn at omsorgsplasser som får innvilget investeringstilskudd er universelt utformet og tilrettelagt for mennesker med demens og kognitiv svikt. Utforming, lokalisering og tilrettelegging av boenheter med tilskudd skal skje i tråd med Omsorg 2020 – Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020, jf. Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg og Demensplan 2020. Dette inkluderer også at prinsippene for integrering og normalisering fra ansvarsreformen for mennesker med utviklingshemming følges.

Slik tilpasning innebærer blant annet at avdelinger og bofellesskap skal ha få beboere, tallet på boenheter som lokaliseres sammen skal ikke være for høyt, boligene skal være lokalisert som en del av nærmiljøet med lett tilgang til tilpassede og gode utearealer, boenhetene skal ikke ha et institusjonsliknende preg, og ulike brukergrupper skal heller ikke samlokaliseres på en uheldig måte. Det legges til grunn i ordningen at småskala omsorgstilbud og personsentrert omsorg er gode rammer for et kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av alder, diagnose og funksjonsnedsettelse. Kravene i ordningen skal derfor oppfylles uavhengig av brukergrupper. Det forutsettes at et prosjekt som tildeles tilskudd har funksjonell og god standard, slik at det blir et godt sted å bo og en god arbeidsplass. Det skal legges vekt på kvaliteter som bidrar til at både omsorgsboliger og sykehjem kan fungere som gode hjem, og gi rammen om et verdig og meningsfullt liv.

Departementet understreker at søknader om tilskudd fra kommunene som en del av saksbehandlingen skal sendes fylkesmannen til uttalelse, og at Husbanken kan involvere fylkesmannen og benytte deres fagkompetanse i dialogen med kommunene for å sikre god kvalitet på prosjektene som mottar tilskudd.

Ny ordning fra 2021

Mange gamle og uhensiktsmessige institusjonsplasser og omsorgsboliger har blitt fornyet med investeringstilskudd gjennom renovering eller utskifting siden 2008. I årene framover blir det viktig å få flere heldøgns omsorgsplasser for å møte den store økningen i antallet brukere som vil komme fram mot 2030. Stortinget har derfor vedtatt å endre dagens investeringstilskudd, slik at det fra 2021 utelukkende gis investeringstilskudd til plasser som gir netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser tilsvarende det antall plasser det er innvilget tilskudd til.

Det legges til grunn en gradvis innfasing av den nye ordningen i 2017, 2018, 2019 og 2020. I disse årene fordeles tilsagnsrammen mellom tilskudd til plasser som gir netto tilvekst og tilskudd til renovering eller utskifting av allerede eksisterende omsorgsplasser. Det legges til grunn at om lag 20 pst. av tilsagnsrammen i 2017 forbeholdes plasser som gir netto tilvekst. Tilsvarende legges det til grunn at henholdsvis 40 pst., 60 pst. og 80 pst. av tilsagnsrammen forbeholdes plasser som gir netto tilvekst i 2018, 2019 og 2020.

Det legges til grunn at Husbanken viderefører sin definisjon av netto tilvekst i forvaltningen av investeringstilskuddet. Videre legges det til grunn at kommunene selv i søknaden skal gi et tall for hvor mange netto nye heldøgns plasser prosjektet vil gi med utgangspunkt i den definisjon som ligger i Husbankens retningslinjer for ordningen.

For å sikre kravet om at en prosentandel av tilskuddsrammen skal gå til netto tilvekst, kan Husbanken foreta enkelte justeringer i behandlingen av søknader om investeringstilskudd. Søknader for prosjekter om netto tilvekst som er i tråd med formålet for ordningen, bør vurderes og innvilges fortløpende av Husbanken. Søknader om renovering og utskifting kan om nødvendig behandles kvartalsvis. Husbanken gis anledning til å prioritere kommuner som tidligere har mottatt en relativt liten andel av tilskudd til renovering eller utskifting.

Dersom antall søknader som gir netto tilvekst er større enn rammen som er lagt til grunn for netto tilvekst, skal Husbanken prioritere disse søknadene foran søknader om renovering eller utskifting så langt dette er praktisk mulig innenfor en ubyråkratisk forvaltning av tilskuddsordningen.

Fra 2021 gis det bare tilskudd til plasser som gir netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser. Allerede innvilgede tilskudd til renovering eller utskifting fra årene før 2021 vil bli utbetalt etter de regler som gjelder på innvilgelsestidspunktet.

Husbanken og kommunene kan fortsatt innhente faglig veiledning fra Fylkesmannen i forbindelse med utforming av prosjektene, og i vurderinger av om prosjektet det søkes om kommer inn under formålet for ordningen.

Det legges til grunn et tillitsbasert system for kontroll av om kommunen opprettholder vilkåret om netto tilvekst. Kommunenes søknader til Husbanken skal gi tilfredsstillende opplysninger om at det prosjekt det søkes om tilskudd til gir netto tilvekst av plasser før tilskudd innvilges. Som et minimum må kommunene gi en oversikt over antall plasser de har i

dag, redegjøre for antall plasser søknaden gir rom for å realisere og oppgi planlagt antall plasser i kommunen etter det. Kommunene tilpliktes å rapportere til Husbanken dersom det skjer endringer, og Husbanken kan ellers be om en redegjørelse fra kommunen om de får opplysninger som krever avklaring. Det legges til grunn at prosjektet som mottar tilskudd skal gi netto tilvekst i minst 10 år fra søknadstidspunktet.

Helse- og omsorgsdepartementet legger til grunn at Husbankens retningslinjer for investeringstilskuddet endres i tråd nevnte føringer. For øvrig gjelder dagens bestemmelser for ordningen.

Post 64 Kompensasjon for renter og avdrag

Stortinget har vedtatt en bevilgning på 841,7 mill. kroner i 2017. Bevilgningen skal dekke utgifter til renter og avdrag på lån til alle som fikk oppstartstilskudd for omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter under Handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2003 og Opptappingsplan for psykisk helse 1999–2004.

Styringsdialog

Husbanken skal ved behov bistå departementet med å løse oppgaver som er politisk prioritert. Husbanken skal også prioritere å delta i oppfølging av arbeidet med Omsorg 2020.

Husbanken skal videre levere innspill til departementets budsjettarbeid for begge tilskuddsordninger. Dette innebærer innspill til nye satsinger, konsekvensjustering, revidert budsjett, nysaldering og forklaringer til statsregnskapet. Husbanken skal levere sine innspill til departementet i tråd med de frister for budsjettinnspill som settes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. I tillegg skal Husbanken ved etterspørsel bistå departementet i arbeidet med Kommuneproposisjonen og Prop. 1 S. Eventuelle justeringer av frister for budsjettinnspill gjøres i departementets løpende dialog med Husbanken.

Husbanken skal rapportere løpende på investeringstilskuddet med månedlige leveranser av statistikk. Innen 1. desember påfølgende år skal Helsedirektoratet og Husbanken, med sitt ansvar for investeringstilskuddet, i samarbeid utarbeide årsrapport for Omsorg 2020, som oppsummerer og analyserer effekter og resultater av planen sett i sammenheng med statistikk og forskning om utviklingen i sektoren.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har det overordnede styringsansvaret for Husbanken, og vil derfor kalle inn til felles kontaktmøter mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Husbanken. Helse- og omsorgsdepartementet vil ellers ha den direkte kontakten med Husbanken når det gjelder styringen av ordninger som hører under departementet, og vil kalle inn til møter for faglig dialog og utveksling ved behov.

Med vennlig hilsen

Petter Øgar (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Kristin Løkke

Fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet
Riksrevisjonen

Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Postboks 8130 Dep

0032 OSLO